

розвиток техніки та нових технологій без урахування тілесної раціональності та головної цінності – тіла – неможливий.

Висновки. Сучасний стан (криза філософії та культури Модерну) в філософії потребує звернення та обговорювання теми нової раціональності. Епоха Просвітництва орієнтувалась на законодавчу раціональність войовничого характеру, головною ознакою якої було позатілесне забарвлення. Але фактом є те, що у XXI столітті загострилася тема людського тіла і тілесності, яка реалізує себе у самих різноманітних контекстах: соціальному, політичному, спортивному, медичному, сексуальному, гендерному, медійному, тощо. Однак найбільш цікавими є тема тіла, що живе в сьогоденні і тема конструювання тіла і тілесного за умови нового стрибка розвитку науки і технологій.

У світі, коли сучасна наука в будь-яких реалізаціях стає головною силою у конструюванні будь-чого, набуває сили новий проект людини із такою цінністю, як її тіло, бо усвідомлення уразливості людського тіла стає все більш актуальним. Цинізм використання біовлади як продовження ідей Модерну став дійсно несподіваним поштовхом до необхідності перегляду будь-яких цінностей, і, перш за все, моралі, етики, центральною віссю яких має стати ідея: будь-які процеси та технології не можуть бути реалізовані без урахування тілесної раціональності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Дольская О. А. Трансформации рациональности в современном образовании: монография. Харьков: НТУ «ХПИ»; Савчук О. О., 2013. 352 с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/4847>
2. Дольська О.О. Тіло як цінність: шлях до тілесної раціональності в умовах кризи моралі епохи модерну // Суперечності взаємодії моралі і права в сучасному суспільстві: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 22 травня 2020 р. Харків: Мадрид, 2020. С. 247–251. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/46925>
3. И. Г. Фихте. Назначение человека. URL: <http://psylib.org.ua/books/fihte02/index.htm>
4. Тело как предмет научно-философского анализа в философии XXI в. // International Scientific-Practical Conference „Theory and Practice: Problems and Prospects” book of abstracts is already published in LSU database: P. 42–43. URL: <http://dspace.lsu.lt/handle/123456789/77>
5. Дольская О.А. Человек в современном мире: на пути к новой парадигме образования : монография / О.А. Дольская, А.В. Голозубов, О.Н. Гордыская. Харьков: НТУ «ХПИ», 2016. 216 с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/38774>
6. Бруно Латур, Єва Іллуз, Жан-Люк Нансі. Який світ після пандемії? Березень 31, 2020. Єва Іллуз. Нестерпна легкість капіталізму щодо нашого здоров'я. URL: <https://politkrytyka.org/2020/03/31/yakyj-svit-pislya-pandemiyi-bruno-latur-yeva-illuz-zhan-lyuk-nansi/>.3.

ДЕЯКІ СТОРІНКИ РОЗВИТКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ КРИЗЬ ПРИЗМУ ГЕНДЕРУ

Ірина ДРУЖКОВА

Одеська національна академія харчових технологій

Законодавство, що захищає інтелектуальну власність, – загальновизнаний засіб відзначити та винагороджувати внесок творчої людини, який надає авторам та їхнім творам юридичну винятковість протягом певного періоду часу, коли вони можуть визначити, хто може експлуатувати їхню роботу, можливо, за винагороду.

За даними журналу «Жіноча історія», за десять років у США (з 1855 до 1865 років) жінки отримали в середньому трохи більше 10 патентів на рік, тоді як чоловікам було надано

понад 3760 патентів на рік. У Російській імперії ситуація була не кращою – у цей час жінок взагалі немає серед авторів запатентованих винаходів.

Як відомо, винагорода авторів, винахідників стимулює творчість не лише на користь творців, але й на загальну користь суспільства. Тобто якщо законодавство щодо захисту права інтелектуальної не визнає та не підтримує творців, воно не відповідає своїй основній меті.

Фактично значна частина авторів опинилася поза історичними анналами, протягом більшої частини сучасної історії, і, безумовно, у перші дні надання патентів у сфері ІС, формальні ролі були закриті для жінок. У творчих професіях художника, інженера, письменника, вченого та музиканта переважали чоловіки, якщо не виключно чоловіки. У той час соціальна підтримка не торкалася жіночої активності у цих професіях. Закон про захист права інтелектуальної власності, розвиваючись, підтримував такі соціальні заборони. Наприклад, як зазначає професор Шеллі Райт, авторські права історично охоплювали «образотворче мистецтво», таке як скульптура, живопис, література та музика – сфери, у яких чоловіки переважали, або вважались виключно чоловічими; а «ремесла», такі як рукоділля, плетіння тощо до недавнього часу виключалися з канону авторських прав.

Ця розбіжність між статями ще більше відлякує, враховуючи важливу роль, яку жінки відіграли в історії. Жінкам треба подякувати за деякі найпоширеніші сьгодні речі, такі як склоочисник, запатентований Мері Андерсон, та технологію стрибків частоти зокрема, запатентовану Хеді Ламарр, яка заклала основу для технології Bluetooth та WiFi.

Мері Андерсон, американка, була власником нерухомості, ранчо, виноградаркою та винахідницею лопаток склоочисника. Андерсон народилася 19 лютого 1886 року в графстві Грін, штат Алабама. У 1889 році вона переїхала зі своєю матір'ю-вдовою та сестрою до Бірмінгема, штат Алабама. До 1893 року Мері переїхала на захід до Фресно, штат Каліфорнія, де до 1898 року працювала на ранчо й виноградарю, розводила худобу.

Винахід Мері Андерсон – клинок склоочисника вітрового скла. Якось у морозний день узимку 1902 року Мері відвідала Нью-Йорк, пересуваючись на тролейбусі. Транспорт їхав із обома відкритими передніми подвійними вікнами, щоб захистити лобове скло від шаленого морозу. Ще в Алабамі Мері найняла дизайнера пристрою, який рухав рукою, щоб захистити вітрове скло, після чого місцева компанія випустила робочу модель цього винаходу.

Пристрій Мері складався з важеля всередині транспортного засобу, який керував гумовим лезом на зовнішньому боці лобового скла. Важелем можна було керувати, щоб змусити пружину рукою рухатися вперед-назад лобовим склом. Для забезпечення контакту між склоочисником і вікном використовувалася противага. Раніше були спроби виготовити такі пристрої, але першими ефективними виявилися зусилля Мері Андерсон.

У 1905 році Мері Андерсон намагалася продати права на свій винахід через відому канадську фірму. Остання відхилила її заяву, зазначивши: «ми не вважаємо винахід такою комерційною цінністю, яка б гарантувала наше розпорядження про його продаж». Чи було б це інакше, якби винахідником лопатки склоочисників автомобілів був чоловік?

У 1920 році, після закінчення терміну дії патенту та експоненціального зростання виробництва автомобілів, склоочисники, що використовують базовий дизайн Мері Андерсон, стали стандартним обладнанням для кожного автомобіля. Cadillac став першим виробником автомобілів, який використав їх як стандартне обладнання в 1922 році.

Американський відділ із патентів і товарних знаків у листопаді 1903 року видав Мері Андерсон свій перший патент на пристрій автоматичного очищення вікон автомобіля, що контролюється зсередини автомобіля, під назвою склоочисник лобового скла. Її патент діяв 17 років, після чого інші могли скопіювати цю ідею.

Так само, коли жінки розробляли винаходи чи виконували творчі роботи поза формальними професійними умовами, їх соціальне чи юридичне визнання вважалося табу. У деяких випадках твори талановитих жінок розповсюджувалися анонімно чи під псевдонімами. Так було, наприклад, з Кларою Шуман, дружиною знаменитого Роберта

Шумана, і Фанні Мендельсон, сестрою широко відомого композитора Фелікса Мендельсона. У той час придбання патентів або авторських прав розглядалося як неналежне для жінок. Ретельна історична реконструкція виявила підказки, згідно з якими патенти на винаходи, виготовлені жінками-винахідницями, отримувалися на ім'я брата, батька чи чоловіка. Наприклад, коли в 1715 році Сібіла Мастерс розробила спосіб переробки індійської кукурудзи, патент було надано їй чоловіку. У той час чинні закони стверджували, що жінки не можуть володіти майном.

На щастя, соціальні погляди змінилися, і наразі мало очевидного стримування жінок-винахідниць. Але зберігаються вагомні докази прихованого гендерного упередження, яке необхідно подолати.

ЛІТЕРАТУРА:

1. **Burk D. L.** Bridging the gender gap in intellectual property // Wipo magazine – Mode of access: https://www.wipo.int/wipo_magazine/en/2018/02/article_0001.html (viewed on June 13, 2020). – Title from the screen.
2. Brauneis R., Olliar D. An Empirical Study of the Race, Ethnicity, Gender, and Age of Copyright Registrants // *86 Geo. Wash. L. Rev.* 46 (2018) *Virginia Public Law and Legal Theory Research Paper No. 2018-23* – Mode of access: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3158474
3. WIPO's Policy on Gender Equality // https://www.wipo.int/export/sites/www/women-and-ip/docs/en/wipo_policy_gender_equality_en.pdf (viewed on June 13, 2020). – Title from the screen.
4. Fournaine S. 51 Female Inventors and Their Inventions That Changed the World and Impacted the History In a Revolutionary Way – Mode of access: <https://interestingengineering.com/female-inventors-and-their-inventions-that-changed-the-world-and-impacted-the-history-in-a-revolutionary-way> (viewed on June 13, 2020). – Title from the screen.
5. Montanari L. How IP Rights Empower Women – Mode of access: <https://www.forbes.com/sites/lorenzomontanari/2018/04/26/how-ip-rights-empower-women/#19d81ee66e73> (viewed on June 13, 2020). – Title from the screen.

5G-РЕВОЛЮЦІЯ І НОВИЙ ВИТОК ТЕХНОЛОГІЧНИХ ВІЙН

Віктор ГРУШКО

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Одним із революційних проривів у науково-технічному прогресі на сучасному інформаційному етапі є перехід мобільного інтернету від стандарту 4G до 5G, що має забезпечити значно швидшу передачу інформації, ширше і щільніше покриття території та більш стабільний зв'язок. Компанії в сфері мобільних технологій та уряди різних держав різко пришвидшили зусилля із запровадження технологій 5G. В організації «Всесвітній економічний форум» стверджують, що технологічна 5G-революція змінить суспільство до невпізнаності. А в США та Китаї вже припускають справжню технологічну війну за 5G.

«G» – це скорочення від «generation», буквально в перекладі – «покоління». 1G дозволяв просто телефонувати; 2G включив SMS та MMS; 3G дозволив інтернет-пошуки, використання Wi-Fi та відео-дзвінки; 4G дозволив швидко завантажувати дані (в Україні у найбільших містах його запустили у 2018 році). А 5G характеризують, як найбільший технологічний стрибок, за всю історію людства. 5G – це бездротова технологія зв'язку 5-го покоління, яка забезпечує роботу мережі разів в 100 швидше, здатна підтримувати функціонування разів у 100 більшої кількості пристроїв і має в п'ять разів меншу затримку.

Впровадження 5G стане справжнім квантовим стрибком і фазовим переходом для бізнесу, країн, людства. Це ніби перейти від використання коней до автомобілів і потягів. Це просто нова епоха. Той, хто відстане, обов'язково програє в глобальній конкуренції.